

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแห่ดนตรีสดของชุมชน จังหวัดขอนแก่น

Factors Related to Alcohol Consumption Control in Community Activities of Live Music Cars in Khon Kaen Province

อิทธิพงษ์ ทองศรีเกตุ ปร.ด.(สังคมวิทยา)

Ittipong Thongsrikate Ph.D (Sociology)

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

Faculty of Liberal Arts, Maejo University

Received: April 27, 2021

Revised: September 22, 2021

Accepted: September 23, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแห่ดนตรีสดของชุมชน จังหวัดขอนแก่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้คือ ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนอำเภอหนองเรือ อำเภอเมือง และอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 420 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาและการทดสอบไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า อายุ สถานภาพสมรส ระดับชั้นที่สำเร็จการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การประกอบอาชีพ ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการแพทย์และสาธารณสุข ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับเครื่องดื่มสุรา เหล้า เบียร์ จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกันในครัวเรือน ค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องมีแอลกอฮอล์และดนตรี และค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องใช้รถแห่ดนตรีสด การขออนุญาตใช้เสียง และการรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแห่ดนตรีสดของชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) แสดงให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนที่ใช้บริการรถแห่ดนตรีสด จังหวัดขอนแก่น ซึ่งอาจพัฒนาเป็นแนวทาง หรือมาตรการที่เข้มงวดในการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนที่ใช้บริการรถแห่ดนตรีสดต่อไป

คำสำคัญ: การควบคุม การบริโภคแอลกอฮอล์ รถแห่ดนตรีสด กิจกรรมของชุมชน

Abstract

This descriptive study was conducted to investigate factors related to alcohol consumption control in community activities of live music cars in Khon Kaen province. The subjects were 420 persons live in Nong Reau districts, Muang districts, and NamPong districts, Khon Kaen province. Data were collected by using questionnaire; and analyzed by descriptive statistics, and correlation analysis of factors by Chi-square test. Results showed that: age, marital status, educational attainment, living in the community, occupational, monthly expenses on medical and public health, monthly expenses on alcohol consumption and smoking, a number of family's members, Number of community activities using live music car, values beliefs of alcohol and music activities, values beliefs of live alcohol and music, values beliefs of live music car activities, requesting permission to use sound and legal awareness

were significantly associated with the effect of alcohol consumption control in community activities of live music cars in Khon Kaen province ($p > 0.05$). This study indicated that alcohol consumption control in community activities of live music cars in Khon Kaen province. Similarly study school be develop guideline or a strong policy on alcohol consumption control in community activities of live music cars.

Keywords: Control, Alcohol Consumption, Live Music Car, Community Activity

บทนำ

รถแห่ดนตรีสด (Live Music Car) เป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่สามารถพบเห็นได้ทั่วไปของการจัดกิจกรรมรื่นเริงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือภาคอีสาน เนื่องจากคนภาคอีสานมักจะมีการจัดงานรื่นเริง ตามเทศกาลต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี ไม่ว่าจะเป็นงานบวช งานแต่งงาน งานสงกรานต์ เป็นต้น เจ้าภาพจัดงานก็จะมีการเปิดเครื่องเสียง หรือจ้างดนตรีมาสร้างสีสันภายในงานเพื่อสร้างความสนุกสนานรื่นเริงให้กับบรรดาแขกต่าง ๆ ที่เดินทางมาร่วมทำบุญในงาน รถแห่ดนตรีสดเป็นการแสดงดนตรีรูปแบบหนึ่งที่กำลังได้รับความนิยม เนื่องจากรถแห่มีความสะดวกกว่าการตั้งเครื่องเสียงในจุดใดจุดหนึ่ง ทำให้ธุรกิจรถแห่ดนตรีสดได้รับการตอบรับเป็นอย่างดี⁽¹⁾ อย่างไรก็ตามสิ่งที่กำลังเป็นคำถามของคนในสังคมเกี่ยวกับปรากฏการณ์รถแห่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ แหล่งมั่วสุมของวัยรุ่น เนื่องจากการแสดงดนตรีสดรถแห่ เป็นสิ่งดึงดูดไม่ต่างจากเวทีลำซิ่ง ทำให้วัยรุ่นมาร่วมขบวนแห่เป็นจำนวนมาก มีโอกาสเกิดเหตุทะเลาะวิวาทกันและเข้าถึงการดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่าย⁽²⁾ ทั้งนี้การดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำนำไปสู่ปัญหาสังคมต่าง ๆ โดยเฉพาะความรุนแรง อาชญากรรมและสร้างมูลค่าความสูญเสียต่อสังคมมากมาย มีตั้งแต่ก่อให้เกิดความรำคาญใจ การทำลายทรัพย์สินสาธารณะ ไปจนถึงขั้นการถูกทำร้ายร่างกายและฆาตกรรม⁽³⁾ ขณะเดียวกันการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประชากรไทยมีการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูงคิดเป็นปริมาณเอธานอลบริสุทธิ์เท่ากับ 8.3 ลิตร ต่อหัวประชากรต่อปี ซึ่งเป็นปริมาณที่สูงที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ในภาคพื้นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตามการแบ่งพื้นที่ขององค์การอนามัยโลก⁽⁴⁾

ข้อมูลจากเพจ Facebook ขอนแก่นแดนหมอลำ ซึ่งเป็นเพจที่สร้างขึ้นมาเพื่อประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมที่ใช้บริการรถแห่ดนตรีสด การแสดงหมอลำ ดนตรีต่าง ๆ ในพื้นที่จังหวัดขอนแก่นพบว่า ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2563 มีจ้างรถแห่ดนตรีสดสำหรับใช้ในกิจกรรมของชุมชน เช่น งานบุญประเพณี งานบวช งานสมโภชต่าง ๆ เป็นต้น ในแต่ละอำเภอของจังหวัดขอนแก่นมากกว่า 70 งาน ยังไม่นับรวมกับการจ้างหมอลำและดนตรีในลักษณะอื่น ๆ แสดงให้เห็นว่ารถแห่ดนตรีสดได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในจังหวัดขอนแก่น ขณะที่ในกิจกรรมรถแห่ดนตรีสดที่จัดขึ้นในชุมชน มีทั้งการกิจกรรมที่อยู่ในรูปแบบของคอนเสิร์ตและการแห่ตามงานรื่นเริง ในกรณีของงานรื่นเริง ไม่ว่าจะเป็นงานบวช งานทอดกฐิน งานสมโภช ฯลฯ ส่วนใหญ่จะแห่ไปตามถนนในชุมชนเพื่อไปยังสถานที่ประกอบพิธีกรรม ระหว่างการแห่จะมีการบรรเลงดนตรีสดและมีชาวบ้าน รวมถึงเด็กและเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก และมีการบริโภคแอลกอฮอล์ควบคู่กันไปด้วย สอดคล้องกับสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดขอนแก่นของศิริภาณี ศรีหาภาค และคณะ⁽⁵⁾ มีความชุกของการบริโภคสุรา ร้อยละ 42.9 อายุเฉลี่ยที่เริ่มดื่มสุราคือ 17.4 ปี โอกาสการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นช่วงเทศกาลโดยช่วงเทศกาลที่พบมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากที่สุดในเทศกาลปีใหม่ เทศกาลสงกรานต์ และด้านการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ส่วนใหญ่สามารถเดินไปซื้อเครื่องดื่มด้วยตนเอง โดยมีระยะเวลาในการเดินทางไปซื้อสุราโดยเฉลี่ย 6.6 นาที

การควบคุมทางสังคม (Social Control) เป็นแนวคิดหนึ่งที่กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลทำให้สมาชิกในสังคมละเมิดกฎระเบียบหรือบรรทัดฐานทางสังคม ก่อให้เกิดความไร้ระเบียบทางสังคม (Social Disorganization) จึงต้องมีการจัดระบบความสัมพันธ์ทางสังคมใหม่ เพื่อให้สังคมอยู่รอดอย่างมีระบบระเบียบ และกฎระเบียบที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นขึ้นมา เพื่อกำหนดให้บุคคลดำเนินไปเพื่อความ เป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคมโดยรวม^(6,7)

ดังนั้น การจัดกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของคนตรีสตของชุมชนของจังหวัดขอนแก่น เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้ที่เข้ามา ร่วมกิจกรรมเข้าถึงการบริโภคแอลกอฮอล์โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเด็กและเยาวชนที่อาจมีโอกาเข้าถึงการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จากกิจกรรมดังกล่าวได้ง่าย ผู้วิจัย จึงเห็นความสำคัญของการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของคนตรีสตของชุมชนจังหวัดขอนแก่น ด้วยการค้นหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของคนตรีสตของชุมชน จังหวัดขอนแก่น สำหรับนำมาใช้เป็นแนวทางในการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของคนตรีสตในพื้นที่หรือชุมชนอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของคนตรีสตของชุมชน จังหวัดขอนแก่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของคนตรีสตของชุมชน จังหวัดขอนแก่น มีวิธีการศึกษา ดังนี้

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ในการศึกษาคั้งนี้คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 1,802,872 คน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย⁽⁸⁾ คำนวณขนาดและการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของ Yamane⁽⁹⁾ ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 400 คน และเพื่อป้องกันการตกหล่นของข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นจำนวน 420 คน การเลือกตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) โดยสุ่มเลือกอำเภอ ด้วยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน ได้อำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 3 อำเภอ หลังจากนั้นสุ่มเลือกตำบลในแต่ละอำเภอ ด้วยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืน 3 ตำบล และสุ่มเลือกชุมชนของแต่ละตำบล ด้วยการจับฉลากแบบไม่ใส่คืนตำบลละ 2 ชุมชน โดยมีเกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างคือ 1) เป็นผู้ที่อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป 2) อาศัยอยู่ในชุมชนที่เป็นพื้นที่ในการวิจัยอย่างน้อย 1 ปี 3) เป็นผู้ที่สามารถอ่าน และเขียนภาษาไทยได้ และ 4) มีความเต็มใจในการตอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นมาจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อคำถามในแบบสอบถาม มีลักษณะคำถามแบบปลายปิดและปลายเปิด ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม

ส่วนที่ 2 ค่านิยม ความเชื่อเรื่องการบริโภคแอลกอฮอล์และกิจกรรมรถแท็กซี่

ส่วนที่ 3 กิจกรรมและการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรถแท็กซี่

ส่วนที่ 4 การรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 5 การควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของคนตรีสตของชุมชน จังหวัดขอนแก่น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ผ่านการตรวจสอบตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

เพื่อหาความสอดคล้องของข้อความ และการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ของแบบสอบถามทั้ง 5 ส่วน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนที่ 1 เท่ากับ 0.947 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนที่ 2 เท่ากับ 0.915 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนที่ 3 เท่ากับ 0.890 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนที่ 4 เท่ากับ 0.955 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในส่วนที่ 5 เท่ากับ 0.947 โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.930

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) และใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของชุมชน จังหวัดขอนแก่น มีปัจจัยบางปัจจัยที่ละเมิดข้อตกลงของการวิเคราะห์ Chi-Square ผู้วิจัยได้ใช้ค่าความสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ด้วย Fisher exact test ในการอธิบายความสัมพันธ์แทน

จริยธรรมในการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา รหัส HE-RDI-NRRU.048/2563

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของชุมชน จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยแบ่งผลการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม ค่านิยมความเชื่อเรื่องการบริโภคแอลกอฮอล์และกิจกรรมรถแท็กซี่ที่จัดขึ้นในชุมชน กิจกรรมและการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรถแท็กซี่ การรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์ และการ

ควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.4 มีอายุระหว่าง 20-30 ปี ร้อยละ 39.3 มีสถานภาพสมรส เป็นโสด และแต่งงานใกล้เคียงกัน ร้อยละ 44.5 และร้อยละ 40.5 ตามลำดับ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาสูงสุดในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 38.8 รองลงมาสำเร็จการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษา ร้อยละ 36.2 ตามลำดับ มีระยะเวลาในการอาศัยในชุมชนมาแล้วมากกว่า 30 ปี ร้อยละ 51.7 ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 24.5 และมีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 44.8 มีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับค่าอุปโภค/บริโภค อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 81.9 ค่าใช้ในชีวิตประจำวันจ่ายเกี่ยวกับทางการแพทย์และสาธารณสุข อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 76.2 และค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับเครื่องดื่มสุรา เหล้า เบียร์ อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 73.3 ตามลำดับ ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับสมาชิกในครัวเรือน 1-4 คน ร้อยละ 68.8

ค่านิยม ความเชื่อเรื่องการบริโภคแอลกอฮอล์และกิจกรรมรถแท็กซี่ที่จัดขึ้นในชุมชน พบว่า ตัวอย่างในการวิจัยมีค่านิยม ความเชื่อเรื่องการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมรถแท็กซี่ที่จัดขึ้นในชุมชน ใน 3 ประเด็น ประกอบด้วย 1) ค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องมีแอลกอฮอล์และดนตรี 2) ค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่เจ้าภาพต้องเป็นผู้จัดเตรียมข้าวปลา อาหาร เครื่องดื่มไว้ต้อนรับ และ 3) ค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องใช้รถแท็กซี่ อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 59.0

กิจกรรมและการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรถแท็กซี่ในชุมชน ส่วนใหญ่ใช้บริการรถแท็กซี่ในงานบวช ร้อยละ 87.1 รองลงมาใช้ในงานบุญ งานสมโภชงานฉลองประจำปี ร้อยละ 67.9 ตามลำดับ มีการจัดกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ในชุมชนจำนวน 1-3 ครั้งต่อปี ร้อยละ 71.0 ก่อนการจัดกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ ทราบว่าต้องมีการดำเนินการขออนุญาตใช้เสียงต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ ร้อยละ 58.6 และมีประสบการณ์เข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนที่ใช้บริการรถแท

ดนตรีสด ร้อยละ 69.5 ขณะเดียวกันตัวอย่างในการวิจัย มีการรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์ อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 69.8

การควบคุมการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ใน กิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของชุมชน จังหวัด ขอนแก่น ตัวอย่างในการวิจัยส่วนใหญ่เห็นว่ามีการ ควบคุมควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้ บริการรถแท็กซี่ของชุมชน จังหวัดขอนแก่นอยู่ใน ระดับสูง ร้อยละ 85.0

2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการ บริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของ ชุมชน จังหวัดขอนแก่น มีรายละเอียดของผลการ ศึกษา ดังนี้

ปัจจัยคุณลักษณะข้อมูลทั่วไปทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับ การศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน การประกอบ อาชีพ ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการแพทย์และ สาธารณสุข ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับเครื่องดื่ม สุรา เหล้า เบียร์ และจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกันใน ครัวเรือน มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภค แอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของ ชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยผู้ที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป หรือผู้สูงอายุ มีการ ควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถ แท็กซี่ของชุมชน จังหวัดขอนแก่นในระดับสูง

ร้อยละ 96.2 ผู้ที่มีสถานภาพสมรส แต่งงาน และหม้าย หย่า แยกกันอยู่ มีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ใน กิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของชุมชน จังหวัด ขอนแก่นในระดับสูง ร้อยละ 92.3 และหากบุคคลนั้นเป็น ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาขึ้นไป อาศัยอยู่ ในชุมชนตั้งแต่ 30 ปีขึ้นไป และยังคงเป็นผู้ที่ทำงาน (ประกอบอาชีพ) มีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของชุมชน จังหวัด ขอนแก่นในระดับสูง ร้อยละ 92.0 ร้อยละ 93.1 และ ร้อยละ 89.3 ตามลำดับ ขณะเดียวกันผู้ที่มีค่าใช้จ่ายใน ชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการแพทย์และสาธารณสุข ค่าใช้ จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับเครื่องดื่มสุรา เหล้า เบียร์ใน ระดับต่ำ มีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรม ที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของชุมชน จังหวัดขอนแก่นใน ระดับสูง ร้อยละ 89.1 และร้อยละ 88.0 ตามลำดับ และ ครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกันตั้งแต่ 6 คน ขึ้นไป มีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ ใช้บริการรถแท็กซี่ของชุมชน จังหวัดขอนแก่นใน ระดับสูง ร้อยละ 87.3 (ตารางที่ 1) ส่วนเพศ จำนวนราย ได้ต่อเดือน ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับค่า อุปโภค/บริโภค และการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท็กซี่ของชุมชน จังหวัด ขอนแก่น

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยคุณลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมกับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัยคุณลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม	การควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชน ในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์			Pearson Chi-square	df	p-value
	จำนวน (ร้อยละ)					
	ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง			
เพศ				2.298	2	0.317
ชาย	2 (1.5)	21 (15.3)	114 (83.2)			
หญิง	5 (1.8)	29 (10.2)	249 (88.0)			
อายุ				33.698	4	0.000
18-30 ปี	3 (1.8)	38 (23.0)	124 (75.2)			
31-60 ปี	4(2.7)	8 (5.3)	138 (92.0)			
ตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป	0 (0.0)	4 (3.8)	101 (96.2)			
สถานภาพสมรส				18.389	4	0.000
โสด	3 (1.6)	36 (19.3)	148 (79.1)			
แต่งงาน	4 (2.4)	9 (5.4)	155 (92.3)			
หม้าย หย่า แยกกันอยู่	0 (0.0)	5 (7.7)	60 (92.3)			
ระดับการศึกษา				12.361	4	0.009
ประถมศึกษา	4 (2.5)	9 (5.5)	150 (92.0)			
มัธยมศึกษา	3 (1.6)	32 (16.6)	158 (81.9)			
สูงกว่ามัธยมศึกษา	0 (0.0)	9 (14.1)	55 (85.9)			
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน				22.307	4	0.016
ต่ำกว่า 10 ปี	1 (8.0)	25 (19.1)	105 (80.2)			
10-30 ปี	2 (2.8)	14 (19.4)	56 (77.8)			
มากกว่า 30 ปีขึ้นไป	4 (1.8)	11 (5.1)	202 (93.1)			
การประกอบอาชีพ				9.383	2	0.009
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	1 (0.7)	27 (18.0)	129(81.3)			
ประกอบอาชีพ	6 (2.2)	23 (8.5)	241 (89.3)			
รายได้ต่อเดือน				7.054	4	0.112
ต่ำกว่า 5,000 บาท	5 (2.7)	19 (10.1)	164 (87.2)			
5,000 – 10,000 บาท	2 (2.2)	16 (17.2)	75 (80.6)			
ตั้งแต่10,000 บาทขึ้นไป	0 (0.0)	15 (10.8)	139 (89.2)			
ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับค่าอุปโภค/บริโภค				1.162	4	0.855
ระดับต่ำ	0 (0.0)	6 (14.0)	37 (86.0)			
ระดับปานกลาง	7 (2.0)	39 (11.3)	298 (86.6)			
ระดับสูง	0 (0.0)	5 (15.2)	28 (84.8)			
ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับทางการแพทย์และสาธารณสุข				9.137	4	0.042
ระดับต่ำ	5 (1.6)	30 (9.4)	285 (89.1)			
ระดับปานกลาง	2 (2.8)	14 (19.4)	56 (77.8)			
ระดับสูง	0 (0.0)	6 (21.4)	22 (78.6)			

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยคุณลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคมกับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรุดแห่งดนตรีสด (ต่อ)

ปัจจัยคุณลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม	การควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชน ในกิจกรรมรุดแห่งดนตรีสด			Pearson Chi-square	df	p-value
	จำนวน (ร้อยละ)					
	ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง			
ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับเครื่องดื่มสุรา เหล้า เบียร์				9.238	4	0.039
ระดับต่ำ	5 (1.6)	32 (10.4)	271 (88.0)			
ระดับปานกลาง	2 (2.8)	7 (9.7)	63 (87.5)			
ระดับสูง	0 (0.0)	11 (27.5)	29 (72.5)			
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกันในครัวเรือน				9.408	4	0.035
ต่ำกว่า 4 คน	2 (7.0)	38 (13.1)	249 (86.2)			
4-6 คน	1 (1.5)	8 (11.8)	59 (86.8)			
มากกว่า 6 คนขึ้นไป	4 (6.3)	4 (6.3)	55 (87.3)			
การเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในชุมชน				7.922	4	0.076
ระดับต่ำ	0 (0.0)	5 (9.3)	49 (90.7)			
ระดับปานกลาง	4 (2.0)		165 (81.7)			
ระดับสูง	3 (1.8)		149 (90.9)			

ปัจจัยค่านิยม ความเชื่อเรื่องการบริโภคแอลกอฮอล์ และกิจกรรมรุดแห่งดนตรีสด พบว่า ค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องมีแอลกอฮอล์และดนตรี และค่านิยมค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องใช้รุดแห่งดนตรีสด มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรุดแห่งดนตรีสดของชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หากคนในชุมชนมีค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องมีแอลกอฮอล์และดนตรีในระดับต่ำ จะมีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรม

รุดแห่งดนตรีสดในระดับสูง ร้อยละ 92.8 แต่หากคนในชุมชนมีค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องใช้รุดแห่งดนตรีสดในระดับสูง จะมีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรุดแห่งดนตรีสดในระดับสูง ร้อยละ 91.0 (ตารางที่ 2) ส่วนค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่เจ้าภาพต้องเป็นผู้จัดเตรียมข้าวปลาอาหาร เครื่องดื่มไว้ต้อนรับ ไม่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรุดแห่งดนตรีสดของชุมชน จังหวัดขอนแก่น

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยค่านิยม ความเชื่อเรื่องการบริโภคแอลกอฮอล์และกิจกรรมรถแท่นตรีสต และ การควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรถแท่นตรีสต

ปัจจัยค่านิยม ความเชื่อเรื่องการบริโภคแอลกอฮอล์และกิจกรรมรถแท่นตรีสต	การควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรถแท่นตรีสต จำนวน (ร้อยละ)			Pearson Chi-square	df	p-value
	ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง			
	ค่านิยม ความเชื่อการจัดการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องมีแอลกอฮอล์และดนตรี					
ระดับต่ำ	2 (1.4)	8 (5.8)	128 (92.8)			
ระดับปานกลาง	5 (2.7)	33 (17.7)	148 (79.6)			
ระดับสูง	0 (0.0)	9 (9.4)	87 (90.6)			
ค่านิยม ความเชื่อการจัดการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่เจ้าภาพต้องเป็นผู้จัดเตรียมข้าวปลาอาหาร เครื่องดื่มไว้ต้อนรับ				5.283	4	0.225
ระดับต่ำ	1(2.4)	2 (4.9)	38 (92.7)			
ระดับปานกลาง	3 (2.1)	23 (15.9)	119 (82.1)			
ระดับสูง	3 (1.3)	25 (10.7)	206 (88.0)			
ค่านิยม ความเชื่อการจัดการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องใช้รถแท่นตรีสต				33.93	4	0.000
ระดับต่ำ	4 (22.2)	1 (5.6)	13 (72.2)			
ระดับปานกลาง	0 (0.0)	26 (23.3)	86 (76.8)			
ระดับสูง	3 (1.0)	23 (7.9)	264 (91.0)			

ปัจจัยการจัดการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรถแท่นตรีสต พบว่า การขออนุญาตใช้เสียงในการจัดกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท่นตรีสตของชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อสมาชิกในชุมชน หรือผู้ที่จัดกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท่นตรีสตทราบว่าต้องมีการขออนุญาตใช้เสียงในการจัด

กิจกรรมในระดับสูง ก็จะมีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรถแท่นตรีสตในระดับสูง ร้อยละ 94.3 ตามลำดับ (ตารางที่ 3) ส่วนจำนวนการจัดกิจกรรมของชุมชนที่ใช้บริการรถแท่นตรีสตในรอบหนึ่งปี และประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้รถแท่นตรีสตไม่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรถแท่นตรีสต

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรณรงค์และ การควบคุมการบริโภค แอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์

ปัจจัยการจัดกิจกรรมที่ เกี่ยวข้องกับรณรงค์	การควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชน ในกิจกรรมรณรงค์			Pearson Chi-square	df	p-value
	จำนวน (ร้อยละ)					
	ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง			
จำนวนการจัดกิจกรรมของชุมชนที่ใช้บริการรณรงค์ในรอบหนึ่งปี				6.742	6	0.366
1-3 ครั้งต่อปี	4 (1.3)	23 (7.7)	271 (90.0)			
3-6 ครั้งต่อปี	3 (3.3)	16 (17.8)	71 (78.9)			
6-10 ครั้งต่อปี	0 (0.0)	5 (38.5)	8 (61.5)			
มากกว่า 10 ครั้งต่อปี	0 (0.0)	6 (31.6)	13 (68.4)			
การขออนุญาตใช้เสียงในการจัดกิจกรรม				32.693	4	0.001
ทราบ	1 (0.4)	13 (5.3)	232 (94.3)			
ไม่แน่ใจ	2 (2.7)	15 (20.5)	56 (76.7)			
ไม่ทราบ	4 (4.0)	22 (21.8)	75 (74.3)			
ประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมที่ใช้รณรงค์				3.178	4	0.204
ไม่มี	1 (0.8)	20 (15.6)	107 (83.6)			
มี	6 (2.1)	30 (10.3)	256 (87.7)			

ปัจจัยการรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภค แอลกอฮอล์พบว่า การรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการ บริโภคแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์ความสัมพันธ์กับการ ควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรณ ด์นตรีสต์ของชุมชน จังหวัดขอนแก่น อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อสมาชิกในชุมชนได้รับรู้ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์ในระดับ สูง ก็จะมีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนใน กิจกรรมรณรงค์ในรณรงค์ในระดับสูง ร้อยละ 92.5 (ตาราง ที่ 4)

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยการรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์และการควบคุม การบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์

ปัจจัยการรับรู้กฎหมายที่ เกี่ยวข้องกับการบริโภค แอลกอฮอล์	การควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชน ในกิจกรรมรณรงค์			Pearson Chi-square	df	p-value
	จำนวน (ร้อยละ)					
	ระดับต่ำ	ระดับปานกลาง	ระดับสูง			
การรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์				61.995	4	0.000
ระดับต่ำ	4 (20.0)	8 (40.0)	8 (40.0)			
ระดับปานกลาง	3 (2.8)	25 (23.4)	79 (73.8)			
ระดับสูง	0 (0.0)	17 (5.8)	276 (94.2)			

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดขอนแก่น มีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ดังนี้

ปัจจัยคุณลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจ และสังคม พบว่า ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป หรือผู้สูงอายุเป็นกลุ่มประชากรที่สามารถควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดขอนแก่น ได้มากกว่าประชากรกลุ่มอื่น ทั้งนี้เพราะผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่เสื่อมถอยลงไปตามอายุที่เพิ่มขึ้นจึงต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายที่อาจเกิดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญพักตร์ ดารากร ณ อยุธยา⁽¹⁰⁾ พบว่า การคิดถึงผลเสียของการดื่มสุราอยู่เสมอมจะทำให้มีการบริโภคแอลกอฮอล์ในปริมาณที่ลดลง ผู้ที่มีสถานภาพสมรสแบบแต่งงาน และผู้ที่มีสถานภาพสมรสแบบหม้าย หย่า แยกกันอยู่ มีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง ในส่วนระดับการศึกษา ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาและสูงกว่าระดับประถมศึกษาขึ้นไปมีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่าการศึกษาน่าจะมีส่วนทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้และรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการบริโภคแอลกอฮอล์ สอดคล้องกับรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทยประจำปี 2560 พบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา หรือต่ำกว่าดื่มสุรามากที่สุด (ร้อยละ 48.73)⁽¹¹⁾ ขณะเดียวกันงานวิจัยของ Chansaeng et al.⁽¹²⁾ ก็กล่าวถึงในประเด็นนี้ว่า ครูผู้สอนในโรงเรียน/สถาบันการศึกษาควรสอดแทรกค่านิยมรวมทั้งทัศนคติการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างถูกต้อง ตลอดจนการสร้างค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนเป็นเวลานานมีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตในประเด็นนี้ว่าผู้ที่อาศัยอยู่ใน

ชุมชนมาเป็นเวลานานอาจเกิดความตระหนัก หรือมีความต้องการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน ซึ่งเป็นบุตรหลาน ในชุมชนของตนเองงดเว้นการบริโภคแอลกอฮอล์ การประกอบอาชีพ ผู้ที่ยังคงทำงาน หรือประกอบอาชีพ มีการควบคุมในการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง พร้อมกันนั้นหากมีค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับการแพทย์และสาธารณสุข ค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเกี่ยวกับเครื่องดื่มสุรา เหล้า เบียร์ที่อยู่ในระดับต่ำก็จะมี การควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของยพพา จิวพัฒน์กุล และธนัชฐา สมัย⁽¹³⁾ พบว่า ครอบครัวต้องลดปริมาณการบริโภคแอลกอฮอล์ลง เพราะต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมาก และผู้ที่มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 6 คนขึ้นไป มีการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง

ปัจจัยค่านิยม ความเชื่อเรื่องการบริโภคแอลกอฮอล์ และกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่า ค่านิยม ความเชื่อ การจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องมีแอลกอฮอล์และดนตรี และค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องใช้รดแห่ดนตรีสด เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดขอนแก่น ทั้งนี้หากสมาชิกในชุมชนให้ความสำคัญกับค่านิยม ความเชื่อการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องมีแอลกอฮอล์และการจัดกิจกรรมรื่นเริงที่ต้องใช้รดแห่ดนตรีสดในทางที่เหมาะสม อาจเป็นแนวทางหนึ่งที่ชุมชนสามารถนำมาเป็นกฎ กติกา ควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรณรงค์งดดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับแนวคิดการควบคุมทางสังคม (Social Control)^(7,8) ในรูปแบบการควบคุมผ่านศีลธรรม (Control through Morals) ที่สมาชิกในชุมชนรับรู้ว่าความคิด ความเชื่อแบบไหนถูกแบบไหนผิด ขณะเดียวกันก็ สอดคล้องกับงานวิจัยของชุตีมา บุญกลาง⁽¹⁴⁾ พบว่า ค่านิยมในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับสูง และอีกสาเหตุหนึ่งนั่นคือ และมีการปฏิบัติตามกฎหมายอยู่ในระดับต่ำ

ปัจจัยการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรถแท่นตรีสตพบว่า การขออนุญาตใช้เสียงในกิจกรรมรถแท่นตรีสตเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรถแท่นตรีสตจังหวัดขอนแก่น แสดงให้เห็นว่าเมื่อสมาชิกในชุมชนทราบว่าการจัดกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท่นตรีสตต้องดำเนินการขออนุญาตใช้เสียงกับเจ้าหน้าที่ และการขออนุญาตใช้เสียงนั้นอาจต้องดำเนินการในส่วนอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น การขอเจ้าหน้าที่ตำรวจ การประสานงานผู้นำชุมชน เป็นต้น เพื่อดูแลความสงบเรียบร้อยในการดำเนินงาน และเมื่อมีการขออนุญาตใช้เสียงตามกฎหมายและมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้นำชุมชนมาร่วมในกิจกรรม การควบคุมให้งานหรือกิจกรรมนั้นดำเนินเป็นไปด้วยความเรียบร้อยได้ตลอดจนอาจช่วยควบคุมให้ผู้ที่มาร่วมกิจกรรมปฏิบัติตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรพงศ์ รติสุขพิมล⁽¹⁵⁾ พบว่า การรณรงค์สาธารณะ เป็นมาตรการทางสังคมอย่างหนึ่งซึ่งช่วยสนับสนุนกระบวนการนโยบายแอลกอฮอล์ของประเทศไทย

ปัจจัยและการรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์ พบว่า การรับรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรถแท่นตรีสต จังหวัดขอนแก่น แสดงให้เห็นว่าหากสมาชิกในชุมชนรับทราบข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตนในการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์สามารถช่วยลด หรือช่วยควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่จัดขึ้นชุมชนโดยใช้บริการรถแท่นตรีสตได้สอดคล้องกับงานวิจัยของมารีสา อินทรเกิดและประสพชัย พสุนนท์⁽¹⁶⁾ พบว่า การรับรู้กฎหมายเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับมาตรการกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และงานวิจัยของศิริณี ศรีหาภาคและคณะ⁽⁵⁾ พบว่า การรณรงค์เพื่อป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ต้องมีการดำเนินการควบคู่กับการบังคับใช้กฎหมายเพื่อช่วยป้องกันให้ไม่มีการเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้สะดวกและลดโอกาสการเข้าถึงสุราในช่วงประเพณี ขณะ

เดียวกันเป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ว่าการรับรู้กฎหมายช่วยให้สมาชิกในชุมชนเกิดความตระหนักในการบริโภคแอลกอฮอล์ช่วยความยับยั้งในการแสดงออกพฤติกรรมบางอย่าง แต่บางส่วนก็ยังคงยังบริโภคแอลกอฮอล์แบบผิดกฎหมาย ในประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pakchokdee⁽¹⁷⁾ พบว่า การบังคับใช้พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้เห็นชัดเจนว่าคนส่วนใหญ่รับรู้เกี่ยวกับปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น แต่บางส่วนยังขาดการตระหนักและไม่ทำตามกฎหมายและงานวิจัยของอานนท์ ตั้งพิทักษ์ไกร และคณะ⁽¹⁸⁾ พบว่า การบังคับใช้กฎหมายในชุมชนเป็นเรื่องละเอียดอ่อน เนื่องจากในชุมชนส่วนใหญ่มีความผูกพันกันผ่านระบบเครือญาติ วิธีการหนึ่งที่สามารถปฏิบัติได้นั้นคือการสร้างความเข้าใจอย่างต่อเนื่องให้กับคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

การควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรถแท่นตรีสต จังหวัดขอนแก่น มีหลายปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ของชุมชนในกิจกรรมรถแท่นตรีสต เพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมในการปฏิบัติสำหรับควบคุมการบริโภคแอลกอฮอล์ในกิจกรรมที่ใช้บริการรถแท่นตรีสตของชุมชนจังหวัดขอนแก่น อาจพิจารณาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์บางปัจจัยที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมของชุมชน เช่น หากสมาชิกในชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริโภคแอลกอฮอล์ ผู้นำชุมชน หรือหน่วยงานท้องถิ่นในชุมชนควรมีการสร้างความรู้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ด้วยการส่งเสริมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อกำหนดเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ผ่านสื่อทุกรูปแบบ เพื่อให้เกิดความตระหนักในพฤติกรรมเกี่ยวกับการบริโภคแอลกอฮอล์ทั้งของตนเองและส่วนรวม อันจะนำไปสู่การไม่มีพฤติกรรม หรือช่วยยับยั้งการกระทำที่ผิดกฎหมาย เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านในการวิจัย และศูนย์วิจัยปัญหาสุรา สำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส) ที่เป็นผู้ให้ทุนสนับสนุนในการวิจัย ประจำปีงบประมาณ 2563

เอกสารอ้างอิง

1. คมชัดลึก. รถแท่งโตสวนกระแส รากหญ้าฟูบ [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 9 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.komchadluek/news/ent/417704>.
2. Bottomline. รถแท่งดนตรีสดจำเลยสังคม? [อินเทอร์เน็ต]. 2563 [เข้าถึงเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2563]. เข้าถึงได้จาก: https://bottomlineis.co/Entertainment_Live_Music_Car_Effect
3. อรทัย วลีวงศ์. แอลกอฮอล์ กับปัญหาอาชญากรรม ความรุนแรง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของสังคม (ร่าง 9 พฤษภาคม 2559) [อินเทอร์เน็ต]. 2559 [เข้าถึงเมื่อ 11 มกราคม 2564]. เข้าถึงได้จาก: cas.or.th/wp-content/uploads/2016/05/alh_social_safety_20160512.pdf
4. World Health Organization. Global status report on alcohol and health 2018. Geneva: World Health Organization; 2018.
5. ศิราณี ศรีหาภาค, ไพฑูรย์ พรหมเทศ, สุพิศตรา พรหมกุล, แสงดาว จันทร์ดา, น้ำทิพย์ ไพค่านาม, เสกสรรค์ ศรีหาภาค. สถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และการรับรู้นโยบายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ระดับจังหวัด จังหวัดขอนแก่น. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9 2563; 14(35): 362-73.
6. สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. ภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการควบคุมทางสังคม: มิติทางสังคมวิทยาในกระบวนการยุติธรรมชุมชน. วารสารมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2550; 24(1): 18-32.

7. พัทยา สายหู. กลไกของสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2544.
8. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน พ.ศ.2562 [อินเทอร์เน็ต]. 2562 [เข้าถึงเมื่อ 10 มีนาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.stat.bora.dopa.go.th>
9. Yamane T. Statistics an Introductory Analysis, 2nd ED. New York: Harper and Row; 1967.
10. เพ็ญพักตร์ ดารากร ณ ออยุธยา. ความสำเร็จในการเลิกสุราของผู้ป่วยสุราที่มีโรคร่วมทางจิตเวช. วารสารการพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต 2556; 27 (1): 1-15.
11. รายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในสังคมไทย ประจำปี พ.ศ.2560/บรรณาธิการ สาวิตรี อังษณาจักษ์กรชัย พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สหมิตรพัฒนาการพิมพ์(1992); 2562.
12. Chansaeng S, Ketrat K, Nan-udon R, Komolmalai W, Soonthorn S, Sutheeprasert T. Factors related to alcohol consumption behavior among secondary school male in Nonthaburi Province. Community Health Development Quarterly Khon Kaen University 2018; 6(2): 197-213.
13. ยูพา จิวพัฒนกุล, ธนิษฐา สมัย. การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของครอบครัวไทย. วารสารพยาบาล ทหารบก 2557; 15(2): 305-11.
14. ชูติมา บุญกลาง. การศึกษาการดำเนินยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ ในจังหวัดอำนาจเจริญ และศรีสะเกษ. วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2561; 7(2): 136-44.

15. วัชรพงศ์ รัตติสุขพิมล. รณรงคังตเหล่าเข้าพรรษาจากการรับรู้สู่นักดื่มที่ลดลงใน: กรรณจรรยา สุขรุ่ง, ปิยะนาถ ประยูร, หนูเพียร แสนอินทร์บรรณธิการ. เรื่องเหล้าก้าวลึบงานวิจัยเด่นรอบทศวรรษแห่งการเรียนรู้และการขับเคลื่อนนโยบายเพื่อลดปัญหาแอลกอฮอล์ในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลาคม; 2557.
16. มาริสา อินทรเกิด, ประสพชัย พสุนนท์. การยอมรับมาตรการทางกฎหมายในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ.2551 ของนักศึกษาคณะบริการธุรกิจมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. วารสารธุรกิจปริทัศน์ 2560; 9(2): 7-20.
17. Pakchokdee S. 7 Years and 13 Million People Voices Pushing the Nam Mao Act [Internet]. [Cited 10 August 2016]. Available from: <http://www.thaiantialcohol.com/newsletters/view>
18. อานนท์ ตั้งพิทักษ์ไกร, ศรณรงค์ ปล่องทอง, รพีภัทร ศรีไกรภักดิ์, พัชรินทร์ ธนฤทธิไพศาล. ผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในงานมหรสพบันเทิงที่มีต่อพฤติกรรมของเยาวชน จังหวัดศรีสะเกษ. ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์; 2563.